

## TARANTATI

Τα griko είναι μια ελληνική διάλεκτος με αρχαιοελληνικές ρίζες και έντονη ιταλική επίδραση, η οποία μιλιέται στις περιοχές του Salento (Calabria και Puglia) στη Νότιο Ιταλία. Ιστορικά, τα griko υποχώρησαν μετά τον Β΄ παγκόσμιο πόλεμο, καθώς τα φτωχά, απομονωμένα και ρηγμαγμένα από τη μετανάστευση ελληνόφωνα χωριά εντάχθηκαν στην μεταπολεμική ιταλική πραγματικότητα.

Η χρήση της γλώσσας σήμερα περιορίζεται στους ηλικιωμένους κατοίκους των ελληνόφωνων χωριών και τείνει να εξαφανιστεί. Ωστόσο, γίνονται αξιόλογες προσπάθειες σε επιστημονικό επίπεδο για τη διάσωση και τη διδασκαλία της στους νεότερους, και μέσω της μουσικής. Παλιοί και νέοι μουσικοί, παίζοντας κιθάρα, ταμπορέλο και οργανέτο, συνοδεύουν τις στιγμές της ζωής τους με τραγούδια ερωτικά, εργατικά, μοναδικής αξίας μοιρολόγια, νανουρίσματα, αλλά και την tarantella pizzica, όπως άλλωστε γινόταν πάντα.

Όταν ακούς τη μουσική της Κάτω Ιταλίας είναι αρκετά δύσκολο να καθίσεις στην καρέκλα σου. Τα πόδια ηλεκτρίζονται, τα χέρια, άθελά τους σχεδόν, χτυπούν παλαμάκια, ενώ ο διονυσιακός ρυθμός της ταραντέλας σε στέλνει νοητά στο κέντρο μιας πλατείας, ανάμεσα σε ένα πλήθος που ξεφαντώνει. Τι κι αν δεν έχεις πάει ποτέ σ'εκείνα τα μέρη της Grecia Salentina στην Κάτω Ιταλία, όπου η φύση μοιάζει με τη δική μας και τα χωριά τρελαίνονται για γιορτές; Η διονυσιακή μορφή των σωμάτων που χορεύουν, ο ήχος των οργάνων, ακόμη και ο ήχος της διαλέκτου τους είναι απόλυτα οικεία. Κάτι σαν γιορτή σε διπλανό σπίτι, που ξέρεις ότι με λίγη προσπάθεια μπορείς να ενσωματωθείς κι εσύ.

### Tarantella pizzica pizzica

Η tarantella pizzica pizzica είναι ίσως ο πιο δημοφιλής παραδοσιακός χορός του Salento, και όχι μόνο, που συνδέεται με το φαινόμενο του ταραντισμού, μιας μορφής κρίσης-μανίας που οφειλόταν στο τσίμπημα (pizzica) μιας αράχνης, της Lycosa Tarantula, που φέρει το όνομά της από την πόλη του Τάραντα. Κατά την παράδοση, όταν η αράχνη τσιμπούσε κάποιον, συγκεντρώνονταν οι μουσικοί και πειραματιζόνταν με όργανα και με ρυθμούς για να δουν σε ποια από αυτά αντιδρά ο ασθενής. Στη συνέχεια τον σήκωναν κι αυτός άρχιζε να χορεύει μέχρι τελικής εξάντλησης. Ο ασθενής, ή αλλιώς ο "tarantato", εκστασιαζόταν με τις μελωδίες που άκουγε και θεραπευόταν από την κρίση του· προφανώς με την εφίδρωση έφευγε και το δηλητήριο. Η διαδικασία της θεραπείας μπορούσε να διαρκέσει μέχρι και δύο ημέρες. Ο ταραντισμός που συνδέεται με τους διονυσιακούς χορούς της αρχαίας Ελλάδας έπαψε να υπάρχει μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο.

Μετά την περσινή επιτυχία με την παράστασή μας "Traúdia", επιστρέφουμε φέτος πιο δυναμικοί και περισσότεροι τσιμπημένοι από ποτέ! Ελάτε να γιατρευτούμε μαζί από το δηλητήριο της αράχνης...

# ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

5<sup>ο</sup> Γυμνασίου & 4<sup>ο</sup> ΓΕΛ  
Κοζάνης

ΣΑΒΒΑΤΟ 5

ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2014

8:30 μ.μ.

ΑΙΘΥΣΙΑ ΤΕΧΝΗΣ



είσοδος  
ελεύθερη

 Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Κοζάνης

Πρόγραμμα Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων "Μουσικές Διαδρομές - Μουσικές Ανταλλαγές 2013 - 2014"

Πρόγραμμα Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων "Μουσικό ταξίδι στην Κάτω Ιταλία"



Οι **tarantati** είναι οι:

Αθανασιάδου Ανδρομάχη (ντέφι)  
Αποστολίδου Αλεξάνδρα-Μαρία (πιάνο)  
Βάμβα Αφροδίτη  
Βασιλακόπουλος Αλέξανδρος (τραγούδι)  
Γελαδάρη Μαρία (βιολί, τραγούδι)  
Γεωργανάκη Ευαγγελία  
Γιαννακίδη Αργυρώ (νταϊρές)  
Γκαμπούρα Μαρία (κιθάρα, τραγούδι)  
Γκόμτζια Αλεξάνδρα  
Γώγη Ευαγγελία  
Δελιαλή Ιωάννα  
Δημητριάδου Χρύσα  
Διάφα Ευαγγελία (χορός)  
Δοκολιανίδου Ναταλία (τραγούδι, χορός)  
Ζαρογιάννη Μαριεύη  
Καγκαράς Γιάννης (καχόν)  
Καλαμπούκα Ευαγγελία (φλάουτο, καστανιέτες, χορός)  
Καραγκούνης Γιώργος (κλαρινέτο)  
Καραγκούνης Ορέστης (κιθάρα)  
Κουζιάκη Έλενη  
Κράλλια Έλενα (φλάουτο, ντέφι, χορός)  
Λάμπρου Αργύρης (πιάνο, τραγούδι)  
Λάσπα Άννα  
Μαμάτσιος Γιάννης (ηλεκτρικό μπάσο)  
Νικολάου Αναστασία (μεταλλόφωνο)  
Νικολάου Μιχαέλα (ξύλο βροχής)  
Παπαδημητρίου Μαρία  
Περδίκη Ιωάννα  
Πόζογλου Ελένη  
Σιδέρης Γιάννης  
Τζούκα Παρασκευή (πιάνο)  
Τσαουσίδης Θεόδωρος (νταούλι)  
Φουρκιώτη Χρύσα (νταϊρές, τραγούδι)  
Χατζηδάμου Βιβιάνα

Και **arxi-tarantato** ο Γιώργος Εμμανουήλ

Ακούγονται τα τραγούδια:

**Aska kaleddhamu**

**Agapimu fidela protini**

**Ninna nanna**

solo τραγούδι: Χρύσα Φουρκιώτη, Ναταλία Δοκολιανίδου

**Is oriamu**

solo τραγούδι: Χρύσα Φουρκιώτη, Ναταλία Δοκολιανίδου, Αργύρης Λάμπρου

**Pizzica di San Vito**

**Santu Paulu**

solo τραγούδι: Μαρία Γκαμπούρα, Ναταλία Δοκολιανίδου, Μαρία Γελαδάρη

**Oria mu fenese**

**Oriamu pisulina**

**Aremu rindineddha**

**Klama**

**Pizzica di Aradeo**

**La gaddhina**

solo τραγούδι: Αργύρης Λάμπρου

**Kalinifta**

solo τραγούδι: Μαρία Γκαμπούρα, Μαρία Γελαδάρη

Συνεργάστηκαν οι καθηγητές:

Γιώργος Εμμανουήλ (μουσικός)  
Αναστασία Δημητριάδη (καλλιτεχνικών)  
Χρύσα Νταβέλα (καλλιτεχνικών)  
Φρειδερίκη Ζήγου(φιλόλογος)  
Ευρώπη Παπαδοπούλου (Μαθηματικός)  
Άννα Πλιάτσιου (αγγλικής φιλολογίας)